

กรณีศึกษาผลกระทบทางกฎหมายของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ที่มีต่อ
โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AIJV)

นายสุรชัย อภิปรัชญากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-427-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CASE SYUDY OF LEGAL IMPACT OF ASEAN FREE TRADE AREA (AFTA)
ON ASEAN INDUSTRIAL JOINT VENTURES (AIJV)

Mr. Surachai Apipatyakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-427-7

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุรชัย อภิปรัชญากุล : กรณีศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของชาติ รัฐจึงได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญ ที่มีทั้งมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การผลิต แต่เมื่อเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ได้เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการค้าเสรีที่มีอัตราภาษีต่ำที่สุด และปราศจากข้อจำกัดที่มีเงื่อนไข จึงทำให้รัฐต้องปรับเปลี่ยนนโยบายโดยลดและยกเลิกมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AIJV) ที่ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนด้วยมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองอุตสาหกรรมในโครงการ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในเรื่องการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (CEPT) สำหรับ AFTA จะส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายของ AIJV และนโยบายอุตสาหกรรมในประเทศ

ทั้งนี้ผลการศึกษาปรากฏว่า AIJV มีข้อจำกัดหลายประการในกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องสภาพบังคับทางกฎหมาย และการจำกัดและบิดเบือนทางการค้า รวมทั้งกฎหมายในประเทศที่เกี่ยวกับการผูกขาดทางการค้า การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว และกฎหมายเกี่ยวกับส่งเสริมการลงทุน จึงทำให้ AIJV ได้รับผลกระทบทางกฎหมายโดยตรงจากการขัดกันกับหลักการและวัตถุประสงค์ของ AFTA มาตรการตรึงอัตราภาษี และการสงวนสิทธิการแข่งขันของ AIJV ต้องยกเลิกไป ส่วนผลกระทบทางกฎหมายโดยอ้อมจะเกิดขึ้นจากการที่รัฐได้ลดและยกเลิกมาตรการทางกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ จนส่งผลกระทบต่อการผลิตของกรณีศึกษาในโครงการ AIJV ฉะนั้นจากผลกระทบทางกฎหมายของ AFTA ที่มีต่อ AIJV จึงทำให้ AIJV ต้องล้มเลิกไปในที่สุด

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C470836 : MAJOR LAW

KEY WORD: CASE STUDY / LEGAL IMPACT / AFTA / AIJV

SURACHAI APIPATYAKUL : CASE STUDY OF LEGAL IMPACT OF ASEAN FREE
TRADE AREA (AFTA) ON ASEAN INDUSTRIAL JOINT VENTURES (AIJV).

THESIS ADVISOR : ASST.PROF.SUDHARMA YOONAI DHARMA, 176 pp.

ISBN 974-634-427-7

Industrial development effects on a whole national economics.
The state has an important policy to protect local Industry and to provide
international investment. This causes technology transfer and added value
to the production. The Asean Free Trade Area is to promote the laissez-faire
which provides low tax and non-tariff barriers, so the state has to ratify
policy by revoking law measure in The Asean Industrial Joint Ventures.
That effects on AIJV in respect of Asean-Economic co-operation and law
measure to protect an industrial project.

It is the aim of this thesis to study on CEPT for AFTA to make a
trend on AIJV law measure and industrial policy.

It is found that there are still some restrictions about
International Law; sanction, trade restriction and trade distortion as well
as Domestic Law; antitrust law, alien business doing and investment law.
The legal impact on AIJV has occurred directly by theoretical and
propositional conflicts of AFTA so as to prohibit AIJV privilege competition
and suspending-tax rate. Indirect legal impact will occur if the state
decrease or revoke law measure which has to protect local industry. So
AFTA legal impact on AIJV cause an end to AIJV.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากคณาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งต่อผู้เขียน ดังปรากฏนามต่อไปนี้

- ผศ. สุธรรม อยู่ในธรรม	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ผศ. ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	ประธานกรรมการ
- ผศ. กาญจนา นิมมานเหมินท์	กรรมการ
- อาจารย์ ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ	กรรมการ
- อาจารย์ ทัชชมัย ฤกษ์ะสุด	กรรมการ

รวมทั้งผู้สนับสนุนที่มีพระคุณทั้งหลายที่ได้ให้ความร่วมมือทางด้านข้อมูล การเงิน การดำเนินงาน และกำลังใจ จนผู้เขียนไม่สามารถจะหาอะไรมาตอบแทนได้ดีกว่าคำว่า **ขอบคุณ**

สุรัชย์ อภิปรัชญากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	
กิตติกรรมประกาศ.....	
สารบัญตาราง.....	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐาน.....	2
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
วิธีการวิจัยและขอบเขตการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 1 ปัจจัยทางกฎหมายภายในประเทศ : นโยบายและมาตรการทางกฎหมาย ของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม.....	5
1.1 ภูมิหลังการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย.....	6
1.1.1 ทฤษฎีการพัฒนาอุตสาหกรรม.....	6
1.1.2 วิวัฒนาการอุตสาหกรรมไทย.....	12
1.2 ความสัมพันธ์ของมาตรการทางกฎหมายกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย.....	15
1.3 แนวความคิดในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในอนาคต.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2	
ปัจจัยทางกฎหมายระหว่างประเทศ : นโยบายและมาตรการทางกฎหมาย ของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมตามข้อตกลงระหว่างประเทศ.....	42
2.1 ข้อตกลงโครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN INDUSTRIAL JOINT VENTURE : AIJV).....	47
2.1.1 หลักการและหลักกฎหมายของ AIJV.....	48
2.1.2 สภาพการณ์ของ AIJV ในกฎหมายระหว่างประเทศและ กฎหมายภายในประเทศ.....	53
2.1.3 ความสัมพันธ์ของ AIJV กับนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย ของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ.....	69
2.2 ข้อตกลงการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (COMMON EFFECTIVE PREFERENTIAL TARIFF : CEPT)....	82
2.2.1 หลักการของ AFTA และเขตการค้าเสรี.....	82
2.2.2 หลักการของ CEPT และการให้สิทธิพิเศษด้านภาษี.....	87
2.2.3 ความสัมพันธ์ของ AFTA กับนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย ของรัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ.....	94
บทที่ 3	
กรณีศึกษา.....	105
1. โครงการผลิตครีมเทียม (Non-Dairy Coffee Creamer).....	118
2. โครงการผลิตสาร Frit.....	122
3. โครงการ Slaughtered Meat.....	123
4. โครงการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้ารถจักรยานยนต์ ยี่ห้อ YAMAHA.....	123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ความสัมพันธ์และบทบาทของ AFTA ที่มีต่อ AIJV.....	129
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	155
รายการอ้างอิง.....	173
ประวัติผู้เขียน.....	176

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ภาวะเศรษฐกิจไทย.....	5
2	โครงสร้างสินค้าส่งออกแยกรายหมวด.....	10
3	ทฤษฎะเป็นโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนที่ส่วนใหญ่เพื่อการส่งออกจำแนกเป็นประเภทสินค้า.....	11
4	มาตรการทางกฎหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรม.....	21
5	การปรับโครงสร้างพิกัดภาษีศุลกากร 2533-2537.....	31
6	รายการและกลุ่มสินค้าที่มีการปรับพิกัดภาษีศุลกากร 2533-2538.....	32
7	การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายระหว่างกฎหมายส่งเสริมการลงทุนและ AIJV.....	76
8	จำนวนรายการและอัตราภาษีภายใต้ PTA.....	104
9	สถานะของโครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AIJV).....	108
10	ตลาดครีมเทียมคอฟฟี่เมต.....	119
11	รายชื่อผู้ประกอบการครีมเทียม.....	121
12	ปริมาณการผลิตถักรยานยนต์.....	125
13	การเปรียบเทียบการนำเข้า/ส่งออกชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถจักรยานยนต์..	126
14	การเปรียบเทียบสินค้าของ P&G กับผู้ผลิตรายอื่นในไทย.....	143
15	การเปรียบเทียบมาตรการต่าง ๆ ของ AFTA,AICO และ AIJV.....	153